

Regeringens proposition

1975/76: 132

om skogsstyrelsens organisation, m. m.;

beslutad den 4 mars 1976.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga de förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

SVANTE LUNDKVIST

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen läggs fram förslag om en skoglig prognosverksamhet vars primära mål är att bidra med underlag för utformning och tillämpning av skogspolitiken. Prognosverksamheten skall också ge underlag för bedömningar om skogsindustrins utbyggnadsmöjligheter, för samhällsplaneringen, för planering av forskning och utbildning m. m. I anslutning till förslaget om prognosverksamhet föreslås en omorganisation av skogsstyrelsen.

JORDBRUKSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1976-03-04

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, och statsråden Sträng, Johansson, Holmqvist, Aspling, Lundkvist, Geijer, Norling, Lidbom, Sigurdson, Gustafsson, Zachrisson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson

Föredragande: statsrådet Lundkvist

Proposition om skogsstyrelsens organisation, m. m.

1 Inledning

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 26 april 1974 tillkallade chefen för jordbruksdepartementet sakkunniga (1974: 03) för att utreda den statliga administrationen på skogsbrukets område. De sakkunniga¹ antog namnet skogsadministrativa utredningen. Utredningen lämnade i december 1975 delbetänkandet (Ds Jo 1975: 15) Skoglig prognosverksamhet.

Efter remiss har yttranden över betänkandet Skoglig prognosverksamhet avgetts av statskontoret, statistiska centralbyrån (SCB), riksrevisionsverket (RRV), skogsstyrelsen efter hörande av skogsvårdsstyrelserna, statens naturvårdsverk, arbetsmarknadsstyrelsen, statens planverk, statens industriverk, domänverket, gemensamma rektorsämbetet vid jordbrukets högskolor och statens veterinärmedicinska anstalt, länsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands, Jönköpings, Malmöhus, Älvsborgs, Värmlands, Kopparbergs, Västernorrlands, Jämtlands och Norrbottens län, 1973 års skogsutredning, institutet för skogsförbättring, Skogsindustriernas samarbetsutskott, Sågverkens råvaruförening och Svenska kommunförbundet samt gemensamt av Svenska pappersindustriarbetareförbundet och Svenska skogsarbetareförbundet. Vidare har Lantbrukarnas riksförbund (LRF) och Sveriges skogsägareföreningars riksförbund avgett gemensamt yttrande.

I januari 1976 har statskontoret lämnat förslag till dels organisation av en prognosfunktion för skoglig verksamhet, dels ramorganisation för skogsstyrelsen.

¹ Generaldirektören Bo S. Hedström, ordförande, samt riksdagsledamöterna Uno Hedström och Karl-Eric Norrby.

Efter remiss har yttranden över statskontorets förslag avgetts av skogsstyrelsen, Centralorganisationen SACO/SR och Tjänstemännens centralorganisations statstjänstemannasektion (TCO-S). Över förslaget till organisation av en prognosenhet för skoglig verksamhet har dessutom statistiska centralbyrån (SCB) och riksrevisionsverket (RRV) avgett yttranden.

I prop. 1975/76: 100 (bil. 11 s. 48) har regeringen föreslagit riksdagen att, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, till Skogsstyrelsen för budgetåret 1976/77 beräkna ett förslagsanslag av 10 492 000 kr. Jag anhäller att nu få ta upp denna fråga.

2 Skoglig prognosverksamhet

2.1 Skogsadministrativa utredningens förslag

I betänkandet (Ds Jo 1975: 1) Virkesbehov och virkestillgång föreslog 1973 års skogsutredning bl. a. att ett permanent organ inrättas för fortlöpande studier av skogsproduktion och virkeskonsumtion samt för regelbundna avstämningar till ledning för politiken på skogsbrukets och skogsindustrins område. Utredningen ansåg att verksamheten borde knytas till skogsstyrelsen. I remissyttrandena över skogsutredningens förslag tillstyrktes allmänt att en permanent verksamhet av nämnda slag startades vid skogsstyrelsen.

Skogsadministrativa utredningen har haft i uppdrag att skyndsamt lämna förslag om i vilken form de av skogsutredningen föreslagna studierna bör bedrivas och därvid beakta eventuella konsekvenser för skogsstyrelsens organisation. Till den senare frågan återkommer jag i samband med min redovisning av statskontorets förslag till ny organisation för skogsstyrelsen.

Skogsadministrativa utredningen anser att en skoglig prognosverksamhet bör organiseras snarast. Skogsutredningen vidareutvecklar f. n. väsentliga delar av prognosmodellen och enligt skogsadministrativa utredningen är det väsentligt att det finns en organisation som kan ta över när skogsutredningens arbete är slutfört. Skogsadministrativa utredningen föreslår att det primära målet «*ör prognosverksamheten skall vara att bidra med underlag för utformning och tillämpning av skogspolitiken. Hittills har sådant underlag i de flesta fall tagits fram särskilt i samband med speciella utredningar eller uppdrag. Dessa arbetsformer har enligt utredningen varit tidskrävande. Det aktuella läget och den förväntade utvecklingen på skogsnäringens område ställer emellertid högre krav på att bedömningsunderlag kan tas fram snabbt. Detta bör enligt utredningens uppfattning ske inom ramen för en permanent prognosverksamhet. Utredningen föreslår att resurser för verksamheten ställs till förfogande fr. o. m. den 1 juli 1976.*

Prognosverksamhetens utformning bör enligt utredningen inte låsas en gång för alla utan kunna anpassas och förbättras i takt med utvecklingen och varieras efter användningsområde och användarens aktuella behov. Som prognosverksamhetens användare nämner utredningen bl. a. regering och riksdag, statliga centrala och regionala myndigheter, skogsbranschen och skogsforskningen.

Enligt utredningen bör prognosverksamheten väsentligen användas som underlag för utformning och tillämpning av skogspolitiken, för bedömning av skogsindustrins utbyggnadsmöjligheter samt för samhällsplanering på central och regional nivå. Vidare bedömer utredningen att prognosverksamheten kan ge underlag t. ex. för planering av utbildningen på det skogliga området, för bedömning av arbetskraftsrekrytering samt för planering och prioritering av skogsforskning.

Utredningen utgår från att prognosverksamheten i hög grad kommer att vara ett instrument i den skogspolitiska planeringen och beslutsfattandet inom ramen för samhällsplaneringen i stort. Verksamheten bör därför enligt utredningens uppfattning lokaliseras till den skogspolitiska myndigheten, dvs. skogsstyrelsen. Till skogsstyrelsen bör knytas en rådgivande grupp med representanter för verksamhetens direkta intressenter genom vilken olika önskemål i fråga om prognosverksamheten kanaliseras.

Utredningen anser att befintliga resurser för datainsamling och databehandling bör i så stor utsträckning som möjligt utnyttjas för prognosverksamheten. Skogsstyrelsen bör svara för att sådan samordning sker att insamlade data kan användas i prognosverksamheten. En väsentlig del av de data som behövs samlas in redan i dag av SCB och genom riksskogstaxeringen. I fråga om den senare föreslår utredningen, mot bakgrund av att riksskogstaxeringen i fortsättningen i huvudsak kommer att tjäna prognosverksamheten, att skogsstyrelsen fr. o. m. budgetåret 1977/78 får det ekonomiska ansvaret.

De i prognosverksamheten ingående beräkningsmodellerna kan vara mer eller mindre avancerade beroende på beräkningarnas omfattning. Den beräkningsmodell som skogsutredningen f. n. utvecklar och som utredningen anser bör överföras till den nu föreslagna prognosverksamheten är datorbaserad. Andra modeller kan ha en mer manuell karaktär. Resultatredovisningarnas omfattning och utformning bör enligt utredningen anpassas till beräkningarnas syfte och karaktär. Utredningen föreslår att det för allmänt behov görs en mer fullständig redovisning ungefär vart femte år av den typ som behövs för samhällsplaneringen.

Utredningen föreslår att staten svarar för de fasta kostnaderna för prognosverksamheten. Den datainsamling och redovisning samt de beräkningar som inte sker kontinuerligt bör finansieras genom att särskilda medel ställs till förfogande av resp. användare, bl. a. staten, myndigheter, forskningen och näringslivet.

2.2 Remissyttrandena

De allra flesta remissinstanser tillstyrker eller lämnar utan erinran utredningens förslag att en skoglig prognosverksamhet skall inrättas. Utredningens uppfattning att verksamheten bör startas snarast delas av de flesta remissinstanserna. Enligt *1973 års skogsutredning* och *Skogsindustriernas samarbetsutskott* är detta viktigt för att möjliggöra en kontinuerlig fortsättning av skogsutredningens arbete. Enligt *Svenska pappersindustriarbetareförbundet* och *Svenska skogsarbetareförbundet* bör den löpande prognosverksamhetens uppgift och organisation inte fastställas slutgiltigt förrän ett samlat näringspolitiskt program för skogsnäringen presenteras. Detta hindrar enligt förbunden dock inte att skogsstyrelsen snarast får starta verksamheten varigenom betydande erfarenheter kan vinnas. *SCB* däremot anser att utredningens förslag är alltför knapphändigt underbyggt för att kunna läggas till grund för utformningen av prognosverksamheten. Motsvarande uppfattning har *gemensamma rektorsämbetet vid jordbrukets högskolor och statens veterinärmedicinska anstalt*.

De flesta remissinstanserna ansluter sig i huvudsak till utredningens förslag i fråga om prognosverksamhetens användningsområden. För *naturvårdsverket* är intresset för verksamheten i hög grad knutet till den fysiska samhällsplaneringen, där naturvårdens intresscområden i första hand gäller insynen i och kontrollen av den pågående markanvändningen. Enligt *länsstyrelsen i Kopparbergs län* bör prognosverksamheten bli ett viktigt instrument i den regionalpolitiska planeringen. Enligt *länsstyrelsen i Västernorrlands län* bör verkningarna av de pågående förskjutningarna i ägareförhållandena belysas kontinuerligt. *Arbetsmarknadsstyrelsen* anser att det är angeläget att i utvecklingsarbetet av prognosverksamheten beakta behovet av en information om sysselsättningsutveckling både på kort och lång sikt. *Svenska pappersindustriarbetareförbundet* och *Svenska skogsarbetareförbundet* hälsar med tillfredsställelse förslaget att prognosverksamheten skall omfatta även frågor om sysselsättnings-, rekryterings- och produktivitetsutveckling. *Industriverket* däremot betonar att prognosverksamheten i huvudsak bör inriktas mot beräkningar av virkestillgången. *LRF* och *Sveriges skogsägareföreningars riksförbund* anser att prognosverksamheten behövs i syfte att skapa en del av underlaget för utformning och tillämpning av skogspolitiken. Enligt riksförbundet kan prognosverksamheten emellertid inte klarlägga behovet av skoglig forskning eller ligga till grund för planering och prioritering av denna.

Utredningens förslag att prognosverksamheten organisatoriskt skall inordnas i skogsstyrelsen tillstyrks eller lämnas utan erinran av de flesta remissinstanserna. Enligt *SCB* bör *SCB* i fråga om den statistik som behövs för prognosverksamheten ha huvudansvaret för samordning och vidareutveckling samt i väsentliga delar även produktion. Detta bety-

der inte att SCB skall svara för det egentliga prognosarbetet och de värderande delarna i detta. Enligt *gemensamma rektorsämbetet vid jordbrukets högskolor och statens veterinärmedicinska anstalt* bör prognosorganet ges enbart sådan uppgift att sammanställa och analysera den framtida tillgången och efterfrågan på virkesråvara som behövs för skogspolitiska ställningstaganden medan forsknings- och utvecklingsarbete bör ligga kvar vid forskningsorganen. Enligt *RRV* torde en förutsättning för ett effektivt prognosarbete vara att ansvaret för och utvecklingen av det totala prognosystemet, dvs. kravspecifikation, modellformulering, insamling och bearbetning av data samt modellvärdering, åtminstone på sikt får en enhetlig organisation. Mot bakgrund av detta och med hänsyn till skogsstyrelsens centrala ställning i skogspolitiken är det enligt *RRV* naturligt att prognosverksamheten inordnas i skogsstyrelsen. Mot samma bakgrund är *RRV* tveksamt till att väsentliga delar av prognosmodellen utvecklas avskilt från uppbyggnaden av prognosorganisationen. En sådan lösning skulle kunna försena kompetensutvecklingen inom prognosenheten. *RRV* anser därför att arbetet med prognosmodeller bör få en nära anknytning till den föreslagna prognosenheten. *Svenska pappersindustriarbetareförbundet* och *Svenska skogsarbetareförbundet* anser att det krävs ett omfattande utvecklingsarbete av prognosmetodiken. Enligt förbunden bör detta ske i skogsstyrelsens regi och erforderliga medel härför ställas till förfogande snarast. Enligt *naturvårdsverket* bör verksamhetens lokalisering ske på sådant sätt att en kommande integrering av denna och den terrestriska miljökontrollen underlättas.

En enhetlig organisatorisk lösning förutsätter enligt *RRV* att olika intressenters krav på prognosystemet effektivt kan tillvaratas av prognosorganisationen. Enligt *RRV* är det av vikt att den rådgivande grupp som utredningen föreslagit kan träda i funktion så tidigt som möjligt med hänsyn till att de olika intressenternas önskemål bör ligga till grund för uppbyggnaden av övriga delar av prognosystemet. Sammansättningen av den rådgivande gruppen kommenteras av flera remissinstanser. *Skogsstyrelsen* understryker att gruppen bör få en begränsad storlek. *Länsstyrelsen i Stockholms län* anser att naturvårdsexpertis bör knytas till gruppen och *naturvårdsverket* att gruppen framöver kan behöva kompletteras med företrädare för miljövärdande myndigheter och organisationer. *Länsstyrelserna* bör enligt *länsstyrelserna i Östergötlands, Värmlands* och *Kopparbergs län* vara representerade i gruppen. Enligt *skogsvårdsstyrelserna i Södermanlands* och *Kronobergs län* bör de regionala intressena beredas representation i gruppen. *Arbetsmarknadsstyrelsen* förutsätter att styrelsen på lämpligt sätt bereds tillfälle att framföra synpunkter och önskemål på prognosarbetet. *Länsstyrelsen i Jämtlands län* anser att arbetsmarknadsdepartementet och planverket bör vara representerade i gruppen.

I fråga om datainsamlingen i allmänhet för prognosverksamheten anser *SCB* att utredningen inte i tillräcklig utsträckning har beaktat samordningen av denna statistik med statistiken för andra ändamål. Enligt *SCB* är statistikproduktionen på skogsområdet starkt splittrad och utreds därför gemensamt av *SCB* och skogsstyrelsen. *Industriverket* understryker vikten av att *SCB* blir den gemensamma statistikproducenten för verket och skogsstyrelsen så att ett ömsesidigt utnyttjande av de båda verkens prognosarbete kan komma till stånd. Enligt *länsstyrelsen i Stockholms län* är det, som utredningen föreslagit, naturligt att befintliga resurser för datainsamling och databearbetning utnyttjas i största möjliga utsträckning samt att skogsstyrelsen svarar för samordningen av statistik som har betydelse för skogspolitiken. *Länsstyrelsen i Älvsborgs län* anser att *SCB* bör svara för insamling av vissa inte rent skogliga data medan skogsstyrelsen bör ha ansvaret för det skogliga data-behovet.

Utredningens förslag att riksskogstaxeringen, som enligt utredningen kommer att svara för en väsentlig del av datainsamlingen för prognosverksamheten, skall finansieras via skogsstyrelsen och att dess organisatoriska placering skall övervägas ytterligare har föranlett synpunkter från flera remissinstanser. *Skogsstyrelsen* och *de flesta skogsvårdsstyrelserna, planverket, gemensamma rektorsämbetet vid jordbrukets högskolor och statens veterinärmedicinska anstalt* tillstyrker eller har ingen erinran mot att riksskogstaxeringen finansieras via skogsstyrelsen. *Planverket* och *länsstyrelsen i Malmöhus län* anser dessutom att det är motiverat att knyta riksskogstaxeringen till skogsstyrelsen. Även om hänsyn tas till riksskogstaxeringens anknytning till forskningen vid skogshögskolan synes det enligt *RRV* ligga närmast till hands att ansvaret för riksskogstaxeringen förläggs till skogsstyrelsen. Samordningen med skogshögskolan skulle därvid kunna tillgodoses bl. a. inom ramen för den rådgivande gruppen. Vid en anknytning till skogsstyrelsen bör det enligt *RRV* övervägas i vad mån skogsvårdsstyrelserna skulle kunna engageras i verksamheten. *Statskontoret* understryker vikten av att riksskogstaxeringens organisatoriska placering utreds. I avvaktan på denna utredning bör enligt statskontoret det ekonomiska ansvaret inte ändras. *SCB*, som framför motsvarande synpunkter, anser att en förläggning av taxeringen till *SCB* bör övervägas. *Domänverket, gemensamma rektorsämbetet vid jordbrukets högskolor och statens veterinärmedicinska anstalt, institutet för skogsförbättring, Skogsindustriernas samarbetsutskott, LRF, Sveriges skogsägareföreningars riksförbund* och *Sågverkens råvaruförening* anser att riksskogstaxeringens organisatoriska anknytning till skogshögskolan skall bibehållas. *Statskontoret* anser att det bör ankomma på skogsstyrelsen och skogshögskolan att samråda om riksskogstaxeringens verksamhet. *Skogsstyrelsen* och *flera skogsvårdsstyrelser* anser att möjligheterna till gemensamt personalutnyttjande mel-

lan skogsvårdsstyrelserna och riksskogstaxeringen bör beaktas och utredas närmare.

Mot utredningens förslag att undersöka vilka möjligheter det finns att komplettera riksskogstaxeringen med data från skogsvårdsstyrelsernas områdesplaner har *SCB* ingen erinran. Även *LRF* och *Sveriges skogsägareföreningars riksförbund* är positiva till detta och föreslår, liksom *länsstyrelsen* och *skogsvårdsstyrelsen i Jämtlands län*, att det dessutom bör undersökas om storskogsbrukets indelningshandlingar kan användas. *Länsstyrelsen i Norrbottens län* har positiv erfarenhet av skogsvårdsstyrelsernas områdesplaner. Enligt *skogsstyrelsen* kan dessa planer i dagsläget utnyttjas endast inom vissa delar av landet. Enligt *länsstyrelsen i Jämtlands län* och *skogsvårdsstyrelsen i Västernorrlands län* kan områdesplanerna kompletteras med uppgifter från fastighetstaxeringen. *Skogsvårdsstyrelsen i Kalmar län* föreslår att datainsamling via flygbilder prövas. Enligt *länsstyrelsen* och *skogsvårdsstyrelsen i Malmöhus län* samt *skogsvårdsstyrelsen i Gävleborgs län* kan uppgifter om skogsvårdsåtgärder sannolikt samlas in enklast och bäst genom användning av lantbruksregistret. *Skogsstyrelsen* är tveksam till om det f. n. är möjligt att använda lantbruksregistret då ägoslagsdefinitionerna avviker från de som normalt används i skogsbruket och då uppgiftslämnarna som regel saknar insikter i skoglig terminologi. Enligt styrelsen bör skogsvårdsstyrelsernas personal användas i större utsträckning för registrering av utförda skogsvårdsåtgärder. Vidare bör det enligt styrelsen utredas om befintliga redovisningsrutiner för virkesmätningar kan medverka till att förbättra avverkningsstatistiken.

SCB tillstyrker utredningens förslag i fråga om innehållet i datainsamling rörande industrins virkesbehov. Enligt *SCB* bör denna statistik i allmänhet vara förlagd till *SCB* och ingå i dess löpande arbete. Vid utformning av undersökningarna måste enligt *SCB* självfallet samråd ske med berörda intressenter. *Skogsindustriernas samarbetsutskott* framhåller att befintliga resurser på detta område bör utnyttjas så långt möjligt. *LRF* och *Sveriges skogsägareföreningars riksförbund* anser att prognoserna över virkesbehovet bör göras av flera av varandra oberoende organ så att en mer allsidig belysning erhålls.

Undersökningar till grund för produktivitets- och kostnadsberäkningar bör enligt *SCB* inte göras av forskningsorgan vilket utredningen har föreslagit. Enkäter om produktivitetsutvecklingen bör i stället samordnas med sysselsättningsstatistiken för skogsbruket. *LRF* och *Sveriges skogsägareföreningars riksförbund* anser att sysselsättningsberäkningar lämpligen bör göras i arbetsmarknadsverkets regi. *Arbetsmarknadsstyrelsen* understryker utredningens uttalande att det är angeläget att förbättra sysselsättningsstatistiken på skogsbrukets område.

I fråga om vidareutvecklingen av den i prognosverksamheten ingående prognosmodellen anser *gemensamma rektorsämbetet vid jordbru-*

kets högskolor och statens veterinärmedicinska anstalt att den skall ske vid forskningsorgan medan *Svenska pappersindustriarbetareförbundet* och *Svenska skogsarbetareförbundet* anser att den skall ske i skogsstyrelsens regi. *Institutet för skogsförbättring* anser att utvecklingsarbetet lämpligen kan delas mellan skogsstyrelsen och skogshögskolan. *SCB* förutsätter att frågan blir föremål för samråd mellan berörda myndigheter.

Resultatredovisningen i fråga om virkestillgång och sysselsättning bör enligt flera remissinstanser, bl. a. *planverket, industriverket, flera länsstyrelser* och *de flesta skogsvårdsstyrelserna*, göras för län, delar av län och om möjligt för kommuner. *Länsstyrelsen i Norrbottens län* anser att en total redovisning på länsnivå vart femte år, vilket utredningen har föreslagit, är en väl avvägd målsättning för samhällsplaneringsbehov. Enligt *länsstyrelsen i Östergötlands län* är det angeläget att länsstyrelserna och kommunerna kontinuerligt tillställs underlagsmaterial rörande virkestillgången inom olika områden. *Industriverket* understryker betydelsen för andra statliga myndigheter och forskningsorgan av att primärdata, prognosmodeller och dataprogram dokumenteras.

Utredningens förslag till finansiering av prognosverksamheten tillstyrks av *skogsstyrelsen, de flesta skogsvårdsstyrelserna* och *1973 års skogsutredning*. *LRF* och *Sveriges skogsägareföreningars riksförbund* anser att beställare av detaljerade redovisningar även bör bekosta dessa. *Skogsvårdsstyrelsen i Västernorrlands län* föreslår däremot att staten bekostar de redovisningar som bör göras för kommuner. *RRV* delar utredningens uppfattning att kostnaderna för datainsamling som efterfrågas för särskilda ändamål bör belasta resp. avnämare, oavsett om dessa utgörs av statliga forskningsprojekt, kommuner, näringsliv eller enskilda. *RRV* tillstyrker även förslaget att ersättning motsvarande full kostnadstäckning skall utgå för särskilda prognosuppdrag. Full kostnadstäckning bör därvid enligt *RRV* innebära en debitering som — förutom de av uppdraget föranledda särkostnaderna — även täcker en skälig andel av kostnaderna för grundläggande datainsamling, administration m. m.

3 Skogsstyrelsens organisation

3.1 Nuvarande förhållanden

Skogsstyrelsen inrättades den 1 juli 1941 efter beslut av riksdagen (prop. 1941: 94, JoU 1941: 31, rskr 1941: 220). Skogsstyrelsen övertog därvid bl. a. de samordningsfrågor för skogsvårdsstyrelserna som med statligt stöd sköttes av Skogsvårdsstyrelsernas förbund sedan år 1925. Styrelsens personalresurser förstärktes därefter successivt bl. a. i samband med att skogsvårdsorganisationen fick ansvaret för den skogligen yrkesutbildningen. Huvudmannaskapet för denna upphörde genom beslut av 1970 års riksdag.

Skogsstyrelsen har till uppgift att leda de statliga åtgärderna för att främja det enskilda skogsbruket och att verka för dettas och skogsnäringens utveckling. Styrelsen är ledande, samordnande och rådgivande organ för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet och central myndighet för rådgivnings- och fortbildningsverksamhet rörande det enskilda skogsbrukets rationalisering samt för virkesmätning och skogsstatistik.

Skogsstyrelsen leds av en styrelse. Chef för skogsstyrelsen är en generaldirektör. Inom styrelsen finns två skogsbyråer, en administrativ byrå samt en avdelning för information, rådgivning och fortbildning och en avdelning för virkesmätning och statistik. Varje byrå förestås av en byråchef och varje avdelning av en avdelningsdirektör. En av byråcheferna är generaldirektörens ställföreträdare. Personalantalet vid styrelsen är 109 budgetåret 1975/76.

Första skogsbyrån svarar för ärenden rörande skogsvårdslagens tillämpning, samhällsplanering, planlägningsfrågor för skogsbruket och frågor om byggande av skogsvägar. Vidare svarar byrån för statsbidragsfrågor och för frågor rörande den beredskapsverksamhet som bedrivs i skogsvårdsorganisationens regi. Skogsekonomiska frågor och rationaliseringsfrågor hör även hit.

Andra skogsbyrån svarar för ärenden rörande återväxtåtgärder, beståndsvård och skogsskydd. Vidare samordnar byrån skogsvårdsstyrelsernas frö- och plantverksamhet och handlägger frågor om införsel-tillstånd för skogsodlingsmaterial.

Administrativa byråns verksamhetsområde omfattar skogsstyrelsens och skogsvårdsstyrelsernas ekonomi- och personaladministration, frågor om administrativ service och rationalisering samt juridiska ärenden. Vissa administrativa servicefunktioner är gemensamma med lantbruksstyrelsen.

Avdelningen för information, rådgivning och fortbildning svarar för skogsvårdsorganisationens rådgivningsverksamhet, personalfortbildning, framställning av läromedel samt för extern och intern information.

Avdelningens för virkesmätning och statistik verksamhetsområde omfattar frågor om virkesmätning och produktion av skogsstatistik samt vissa internationella frågor.

Inom skogsstyrelsen finns även ett sekretariat och en internationell enhet samt ett revisionskontor för revision av skogsvårdsorganisationen.

Skogsstyrelsen är lokaliserad till Jönköping. En servicefunktion för nämnden för skoglig flygbildteknik är lokaliserad till Gävle.

3.2 Statskontorets förslag

Statskontorets organisationsförslag utgår från att skogsstyrelsens arbetsuppgifter i stort sett kommer att vara oförändrade. Statskontoret har givetvis inte kunnat ta hänsyn till sådana ändringar av riktlinjerna för skogspolitiken som kan bli följden av skogsutredningens kommande

förslag. Andra förutsättningar har varit bl. a. att skogsvårdsstyrelserna, som förutskickas i skogsadministrativa utredningens direktiv, kommer att bli statliga organ samt att skogsstyrelsen enligt skogsadministrativa utredningens förslag tillförs en prognosfunktion. Hänsyn har även tagits till den snabba samhällsutvecklingen bl. a. på personaladministrationsområdet.

Statskontoret föreslår att skogsstyrelsen i fortsättningen skall bedriva en mer uttalad strategisk planering och verksamhetsplanering. Den strategiska planeringen föreslås ske i en särskild grupp kallad strategigruppen. I gruppen föreslås ingå generaldirektören och cheferna för huvudenheterna samt representanter för skogsvårdsstyrelserna. Gruppens uppgifter föreslås vara bl. a. att diskutera och ge underlag för beslut i frågor om att fastställa mål för skogsvårdsorganisationens verksamhet, att avgränsa och definiera organisationens uppgifter samt att fastställa riktlinjer i olika principfrågor. Vidare bör gruppen enligt statskontoret ge underlag för beslut om vilka tillfälliga utredningar som bör göras samt om granskning och godkännande av underlag för strategiska åtgärder. Tillfälliga arbetsgrupper föreslås stå till förfogande för utredningsinsatser. Statskontoret föreslår att en fast resurs motsvarande en heltidsinsats knyts till strategigruppen för beredning av ärenden, sammanställning av utredningsmaterial, utformning av planeringsmetodik för strategisk planering m. m.

Statskontoret föreslår att skogsstyrelsens insatser för planering, budgetering och uppföljning av verksamheten förstärks. Särskilda insatser bör göras för att utveckla ett system för verksamhetsplanering omfattande hela skogsvårdsorganisationen. Systemet skall enligt statskontoret ge underlag för val av verksamhetsinriktning och skapa möjligheter att omdisponera resurserna. Ansvaret för införandet av verksamhetsplaneringen föreslås helt åvila skogsstyrelsen. Särskilda medel för anlitande av externa konsulter bör beräknas med utgångspunkt i en plan för införande av systemet. Planen bör enligt förslaget utarbetas i samarbete med RRV.

För skoglig prognosverksamhet föreslår statskontoret en särskild enhet. Till detta förslag återkommer jag senare.

Statskontoret föreslår att den skogliga verksamheten, som f. n. bedrivs vid två byråer, samordnas i första hand i en skoglig enhet. Statskontoret anser att samhällets ökade krav på skogsstyrelsen bäst kan tillgodoses om de skogliga frågorna samordnas under en chef som är direkt underställd generaldirektören. Detta minskar behovet av direkta samordningsinsatser av den operativa verksamheten på verksamhetsnivå samt ger bättre underlag för prioritering av olika insatser och underlättar fördelningen av arbetsuppgifter. Statskontoret tar inte ställning till underindelning av den skogliga huvudenheten men understryker att en sammanföring av de nuvarande skogsbyråerna inte får medföra att ytterligare en beslutsnivå tillskapas.

I fråga om den frö- och plantverksamhet som skogsadministrativa utredningen behandlat i betänkandet (Ds Jo 1975: 11) Frö- och plantverksamhet i skogsvårdsorganisationen föreslår statskontoret att den kommersiella delen samlas i en enhet direkt underställd generaldirektören medan myndighetsuppgifterna, dvs. frågor om bl. a. importlicenser, tillförs skogsenheten. De ekonomiadministrativa uppgifterna i samband med den kommersiella delen föreslås skötas av den administrativa enheten.

Statskontoret föreslår att en rådgivnings- och personalenhet placeras direkt under generaldirektören. Enligt statskontoret bör personalfrågorna ges en annan organisatorisk status än f. n., bl. a. mot bakgrund av att dessa frågor kommer att få större omfattning och med hänsyn till den snabba utvecklingen på det personaladministrativa området. Sammanföringen av personaladministrativa frågor och rådgivningsverksamheten motiveras av deras samband med varandra genom de gemensamma utbildnings- och informationsfunktionerna. Enhetens huvuduppgifter föreslås vara att ge service åt den skogliga verksamheten i frågor om extern rådgivning och att svara för de personaladministrativa åtgärderna inom skogsvårdsorganisationen. I fråga om enhetens inre organisation förordar statskontoret att den nuvarande rådgivningsavdelningens struktur bibehålls med tillägg av den nuvarande personalsektionen. Innehållet i rådgivningen bör enligt statskontoret i första hand bestämmas av den skogliga enheten.

Statskontoret föreslår att enheten för administrativ rationalisering tills vidare skall kvarstå i den administrativa enheten. Statskontoret förordar att enheten i högre grad satsar på ett aktivt bedrivet AR-arbete enligt de riktlinjer som fastställdes då enheten inrättades.

Vad gäller verksledningens sekretariat föreslår statskontoret ingen förändring. Frågor som berör revisionskontoret och den internationella enheten har inte ingått i statskontorets översyn.

Statskontoret föreslår att enhetsövergripande projektgrupper bildas för att planera, genomföra och följa upp organisationsförändringarna. Enheten för administrativ rationalisering bör leda arbetet med genomförandet av förändringarna.

Statskontoret har lämnat ett särskilt förslag till organisation för den skogliga prognosverksamhet som skogsadministrativa utredningen föreslår. Förslaget bygger på en analys av skogsstyrelsens nuvarande prognosverksamhet och av olika prognosmetoder.

Statskontoret föreslår att en särskild prognosenhet inrättas med placering direkt under verksledningen. Statskontoret anser att det inte bör göras någon underindelning av enheten. Statskontoret föreslår i likhet med skogsutredningen och skogsadministrativa utredningen att en referensgrupp knyts till prognosenheten och att särskilda medel ställs till referensgruppens förfogande för dess verksamhet.

Prognosenhetens huvudsakliga arbetsuppgifter bör enligt statskontoret bl. a. vara att samla in, sammanställa, bearbeta och analysera grunddata samt initiera ADB-bearbetningar. Vidare bör den ha löpande kontakt med prognosverksamhetens intressenter, följa metodutvecklingar på området, svara för effektmätning och utvärdering av skogspolitiska åtgärder på lång sikt samt ha ett sammanhållande ansvar för skogsstyrelsens strategiska planering och svara för skogsstyrelsens uppgift i samband med virkesmätning.

Statskontoret har särskilt analyserat sambandet mellan prognosverksamheten och den verksamhet med riksskogstaxeringen och avverkningsberäkningar som bedrivs vid skogshögskolan. Enligt statskontorets uppfattning finns det ett visst samband mellan riksskogstaxeringen och den forskning som bedrivs vid skogshögskolan. Statskontoret ställer sig emellertid tveksamt till om det kan betraktas som en normal högskoleuppgift att kontinuerligt bedriva ett så omfattande kartläggningsarbete som riksskogstaxeringen innebär. Det nära sambandet mellan prognosverksamheten och riksskogstaxeringen motiverar enligt statskontoret att frågan om riksskogstaxeringens organisatoriska och geografiska hemvist utreds i särskild ordning. I sitt organisationsförslag förutsätter statskontoret att riksskogstaxeringen åtminstone under den närmaste tiden inte kommer att vara samlokaliserad med prognosverksamheten. Statskontoret föreslår ett ökat samarbete mellan skogsstyrelsen och skogshögskolan i nu nämnda frågor samt ett ökat inflytande för skogsstyrelsen över verksamheten vid institutionen för skogstaxering.

Statskontoret föreslår att den nuvarande avdelningen för virkesmätning och skoglig statistik bildar grundstomme till prognosenheten. För att möjliggöra en förbättrad statistik över virkesförbrukningen och samsättningen i skogsbruket bör enheten enligt statskontoret förstärkas med två handläggare.

I avvaktan på en slutlig organisatorisk lösning för riksskogstaxeringen föreslår statskontoret att prognosenheten tillförs minst en handläggare med stor erfarenhet av riksskogstaxeringens fältarbete och kunskap om ADB-teknik. Statskontoret föreslår vidare att enheten tillförs en industritekniker och en samhällsvetare/ekonom.

Chefen för enheten bör enligt statskontoret ha förutom skoglig bakgrund även erfarenhet av långsiktig planering och prognosverksamhet. I prognosenheten bör ingå den fasta resurs för beredning m. m. av strategigruppens ärenden som tidigare nämnts.

Sammanlagt föreslår statskontoret en förstärkning av enheten med sex handläggare och en chef. Viss förstärkning med assistent- och biträdespersonal kan eventuellt komma att behövas.

Statskontoret föreslår att kostnaderna för de fasta resursförstärkningarna täcks över statsbudgeten. Vidare bör särskilda konsultmedel ställas till skogsstyrelsens förfogande. Statskontoret beräknar, med hän-

syn till att visst arbete finansieras via skogsutredningen, att det till en början behövs ett belopp av 250 000 kr. härför. För referensgruppens verksamhet föreslås 25 000 kr.

Förslaget föreslås genomfört fr. o. m. den 1 juli 1976. Enligt statskontoret bör prognosverksamheten ses över efter ca två år.

3.3 Remissyttrandena

Enligt *skogsstyrelsen* bör styrelsens arbetsuppgifter och organisation inte bedömas isolerat utan ses i sammanhang med uppgifterna för hela skogsvårdsorganisationen. Redan nu, före skogsvårdsstyrelsernas förstatligande, bör skogsstyrelsen betraktas som centralmyndighet för skogsvårdsstyrelserna. En förändring av skogsstyrelsens organisation och arbetsätt påverkar därför enligt skogsstyrelsen i hög grad det arbetsmässiga förhållandet till skogsvårdsstyrelserna. Enligt skogsstyrelsen bör, i avvaktan på pågående utredningar och mot bakgrund av det nyss sagda, nu mer långtgående förändringar i skogsstyrelsens organisation inte vidtas än vad som påkallas av organisatoriska ofullkomligheter samt av skogsadministrativa utredningens förslag i fråga om skoglig prognosverksamhet och om frö- och plantverksamhet.

SACO/SR anser att en omorganisation av skogsstyrelsen är angelägen och bör genomföras så fort som möjligt även beträffande underenheterna. *TCO-S* framhåller att en översyn av skogsstyrelsens organisation är nödvändig och väsentlig.

SACO/SR instämmer i statskontorets starka betoning av planeringsfunktionerna men föreslår att företrädare för de fackliga organisationerna skall ingå i strategigruppen. Enligt *TCO-S* berör varje beslut i strategigruppen på ett eller annat sätt personalen. Två representanter för personalorganisationerna bör enligt *TCO-S* därför ingå i gruppen.

Skogsstyrelsen anser att det är angeläget att snarast möjligt ersätta den nuvarande byråindelningen med en avdelningsindelning. Skogsstyrelsen biträder statskontorets förslag till indelning av styrelsen i högst fem enheter. I fråga om enheten för den kommersiella frö- och plantverksamheten gäller detta under förutsättning att skogsadministrativa utredningens förslag härom godtas. *SACO/SR* tillstyrker statskontorets förslag i dessa delar och *TCO-S* har inget att invända mot dem. *SCB* framför kritik mot att statskontoret i sitt organisationsförslag inte har berört samordningsfrågorna rörande den skogligen statistiken. *SCB* anser att vissa av de arbetsuppgifter som statskontoret föreslår för prognosenheten i stället bör utföras av *SCB*.

Skogsstyrelsen betraktar statskontorets förslag att överföra de personaladministrativa frågorna från den administrativa enheten till rådgivningsenheten som olyckligt. Enligt skogsstyrelsen bortser statskontoret

helt från det intima sambandet mellan organisations-, ekonomi- och personalfunktionerna och det mycket väsentliga och långtgående samspelet med skogsvårdsstyrelsernas motsvarande funktioner. Skogsstyrelsen anser att den bästa lösningen är att i stort sett bibehålla den nuvarande huvudsakliga uppdelningen mellan de båda enheternas ansvarsområden med vissa förskjutningar av arbetsuppgifterna enheterna emellan. Sålunda kan enligt skogsstyrelsen exempelvis samtliga arbetsmiljöfrågor och vissa samordningsfrågor med fördel handläggas på endera enheten. Enligt skogsstyrelsen bör de jämkningar i arbetsfördelningen som kan anses ändamålsenliga få ankomma på skogsstyrelsen att verkställa efter samråd med berörd personal och inom ramen för fastställd organisation i stort.

SACO/SR tillstyrker i princip statskontorets förslag i fråga om en rådgivnings- och personalenhet. Dock anser *SACO/SR* att vissa väsentliga personalfunktioner bör ingå i den administrativa enheten medan personalutbildning och annan personalutveckling, arbetsmiljö och samverkansfrågor bör ingå i rådgivnings- och personalenheten. *TCO-S* däremot avstyrker bestämt statskontorets förslag i denna del. *TCO-S* föreslår i stället att rådgivningsverksamheten bildar en egen enhet med uppgift att analysera utbildningsbehovet hos externa avnämare och hos organisationens egen personal. *TCO-S* anser att den personaladministrativa funktionen bör få en stark status med förstärkta resurser. *TCO-S* föreslår att den personaladministrativa verksamheten skall utgöra en organisatorisk del av den administrativa huvudenheten. Även de interna utbildningsfrågorna bör enligt *TCO-S* handläggas av den personaladministrativa enheten.

TCO-S föreslår att personalorganisationerna blir representerade med två ledamöter i skogsstyrelsens styrelse. I sitt yttrande över betänkandet Skoglig prognosverksamhet föreslår *domänverket* att verket skall bli representerat i styrelsen.

Skogsstyrelsen biträder statskontorets förslag i fråga om personalresurser m. m. för prognosenheten men anser att medel bör beräknas även för assistent- och biträdespersonal. Även *SACO/SR* biträder statskontorets förslag i denna del men anser att vissa av de föreslagna handläggarna bör ha civiljägmästarutbildning. Enligt *SCB* bör vissa av de personalresurser som statskontoret föreslår i stället tillföras *SCB* i dess egenskap av statistikproducerande myndighet.

TCO-S föreslår att organisationens lokala organ blir representerat i samtliga projektgrupper som kommer att tillsättas för genomförandet av omorganisationen. *Skogsstyrelsen* påpekar att det självfallet så långt det är möjligt och praktiskt skall ingå personalrepresentanter i dessa grupper.

4 Föredraganden

4.1 Skoglig prognosverksamhet

Under det senaste decenniet har skogsindustrin byggts ut kraftigt. 1973 års skogsutredning (Jo 1973: 06) redovisade i februari 1975 i betänkandet (Ds Jo 1975: 1) Virkesbehov och virkestillgång beräkningar över de framtida avverkningsmöjligheterna. Dessa visar att behovet av skogsråvara om något decennium skulle överstiga den inhemska tillgången med mellan 15 och 20 milj. skogskubikmeter varje år förutsatt att råvaruförbrukningen fortsätter att ligga på 1975 års nivå och särskilda åtgärder bl.a. i produktionshöjande syfte inte sätts in. Utredningen föreslog mot bakgrund härav att man snarast borde sätta i gång fortlöpande metodiska studier rörande skogsproduktion och virkeskonsumtion. Sådana studier är enligt utredningen i det rådande läget nödvändiga som underlag för bedömning av skogsnärings utveckling.

Förslaget har remissbehandlats. Det har fått ett genomgående positivt bemötande. Skogsadministrativa utredningen (Jo 1974: 03) som skall utreda den statliga administrationen på skogsbrukets område fick därför i mars 1975 regeringens uppdrag att närmare utreda frågan om de nämnda studierna. Utredningen har redovisat sina förslag i betänkandet (Ds Jo 1975: 15) Skoglig prognosverksamhet.

År 1975 (prop. 1975/76: 56, CU 1975/76: 8, rskr 1975/76: 123) beslutade riksdagen om sådana ändringar i 136 a § byggnadslagen (1947: 385) att tillkomsten och lokaliseringen av industriell verksamhet som är av väsentlig betydelse för hushållningen med träfiberråvara numera kan prövas av regeringen. Ändringarna motiverades bl.a. med den osäkerhet som råder om den förväntade utvecklingen av förhållandet mellan tillgång och efterfrågan på skogsråvara. För den prövning som sålunda måste göras behövs självfallet aktuellt faktaunderlag. Även samhällsplaneringen kräver faktaunderlag om skogsbruket och dess utveckling. Skogsbruket dominerar markanvändningen i vårt land samtidigt som det utgör basen för en av våra viktigaste exportnäringar. För sysselsättningen i glesbygden har skogsbruket en avgörande betydelse.

Vi har i vårt land inte något fortlöpande aktuellt underlag i form av nulägesbeskrivningar och prognoser över virkeskonsumtionen och virkesproduktionen. Denna brist har skogsadministrativa utredningen föreslagit bära botas genom att en skoglig prognosverksamhet organiseras vid skogsstyrelsen. Prognosverksamhetens primära mål bör enligt utredningen vara att bidra med underlag för utformning och tillämpning av skogspolitiken. Prognosverksamheten bör vidare ge underlag för bedömningar om skogsindustrins utbyggnadsmöjligheter, för samhällsplaneringen, för planering av forskning och utbildning m. m.

Utredningens förslag tillstyrks eller lämnas utan erinran av de allra

flesta remissinstanserna. De understryker också angelägenheten av att verksamheten startar utan dröjsmål.

Av vad jag nyss har sagt framgår att det finns ett starkt behov av sådant underlag som kan tas fram i en prognosverksamhet av det slag som utredningen har föreslagit. Jag förordar alltså att en sådan prognosverksamhet inleds. Målet för verksamheten bör, som utredningen har föreslagit, vara att lämna underlag för utformning och tillämpning av skogspolitiken och för samhällets och näringslivets planering på områden med anknytning till skogsbruket. Skogsstyrelsen bör ha det samordnande ansvaret för prognosverksamheten som i sina huvudsakliga delar bör vara lokaliserad till styrelsen. Givetvis är det angeläget att prognosverksamhetens intressenter på ett tidigt stadium får möjligheter att påverka utformningen av verksamheten. Detta bör ske genom en rådgivande grupp av det slag utredningen har föreslagit. Jag återkommer till denna fråga senare. Jag vill i detta sammanhang betona nödvändigheten av att prognosverksamheten får en sådan utformning att den tillfredsställer intressenternas rimliga behov. Givetvis är det nödvändigt att beräkningsmodeller inte görs så avancerade att de inte står i rimlig proportion till säkerheten i de data som skall behandlas. Skogsstyrelsen bör ha ansvaret för utvecklingen av modellerna. Jag förutsätter att detta arbete sker efter samråd med befintlig expertis vid t. ex. statistiska centralbyrån (SCB).

Enligt skogsadministrativa utredningen bör befintliga resurser för datainsamling och databearbetning utnyttjas i prognosverksamheten i så stor utsträckning som möjligt. Jag ansluter mig till denna uppfattning. SCB svarar för en viss del av statistikproduktionen på skogsområdet. Denna statistik bör så långt möjligt utnyttjas för prognosverksamheten. Som SCB påpekar är det självklart att SCB:s undersökningar utformas efter samråd med berörda intressenter, i detta fall skogsstyrelsen. Jag förutsätter också att statistiska specialundersökningar i anslutning till prognosverksamheten vid behov kan utföras av SCB. Data insamlas även på annat sätt t. ex. av branschorganisationer och forskningsorgan. För att få ett så brett underlag som möjligt för prognoserna bör även dessa data kunna utnyttjas.

Vid framtagning av statistik för prognosverksamheten behöver en samordning ske med annan närliggande statistik. Det åligger SCB att, som central förvaltningsmyndighet för den statliga statistikproduktionen, svara för en sådan samordning. Härigenom kan bl. a. onödigt dubbelarbete undvikas och SCB:s tillgång på statistisk expertis utnyttjas.

Prognosverksamheten kommer i huvudsak att bygga på uppgifter om tillståndet i landets skogar. Sedan länge sker insamlingen av dessa uppgifter genom årliga riksskogstaxeringar. Ansvaret för riksskogstaxeringen har skogshögskolan. Utredningen har föreslagit att skogsstyrelsen skall överta det ekonomiska ansvaret för taxeringen. De flesta remissinstan-

ser som yttrat sig i denna fråga är positiva till förslaget. Några remissinstanser, bl. a. riksrevisionsverket, föreslår dessutom att ansvaret för riksskogstaxeringen skall förläggas till skogsstyrelsen. Andra anser att riksskogstaxeringen behöver förstärkta resurser. Statskontoret föreslår, i likhet med utredningen, att frågan om riksskogstaxeringens organisatoriska placering skall utredas. För egen del är jag inte nu beredd att ta ställning i denna fråga. Jag anser att frågan om riksskogstaxeringens finansiering och resursbehov bör utredas så att ställning kan tas i god tid före år 1978, då ett nytt taxeringsomdrev påbörjas. Mot bakgrund av riksskogstaxeringens betydelse för prognosverksamheten är det enligt min mening naturligt att skogshögskolan och skogsstyrelsen tills vidare samråder om taxeringens utformning m. m.

Utredningen har särskilt tagit upp frågan om behovet av att redovisa vissa resultat för mindre områden i landet. Enligt utredningen möjliggör den nuvarande riksskogstaxeringen inte ens redovisningar för län i vissa fall. Bl. a. flera länsstyrelser och de flesta skogsvårdsstyrelserna anser att sådana redovisningar är nödvändiga. För egen del anser jag, mot bakgrund av syftet med prognosverksamheten, att dataunderlaget måste förbättras så att redovisning av i varje fall avverknings- och sysselsättningsprognoser blir möjliga åtminstone på länsnivå. Bl. a. skogsvårdsstyrelsernas områdesplaner samt uppgifter från lantbruksregistret och fastighetstaxeringen kan därvid tänkas bli ett komplement till riksskogstaxeringen. Vidare bör det undersökas i vilken utsträckning skogsvårdsstyrelsernas personal kan medverka direkt i riksskogstaxeringen.

I fråga om resultatredovisningen har jag ingen erinran mot utredningens förslag. Sålunda bör ungefär vart femte år göras en mer fullständig redovisning av den typ som behövs för samhällsplaneringen. Andra redovisningar bör göras i mån av behov. Sådana redovisningar bör bekostas av beställaren. I övrigt bör staten svara för kostnaderna för prognosverksamheten.

4.2 Skogsstyrelsens organisation

Sedan skogsstyrelsen inrättades den 1 juli 1941 har organisationen byggts ut successivt. Någon egentlig översyn av organisationen har inte gjorts sedan år 1962. Fr. o. m. den 1 juli 1971 har skolöverstyrelsen övertagit huvudmannaskapet för skogsyrkesutbildningen från skogsstyrelsen. Detta innebar dock bara en mindre förändring i styrelsens organisation. De senaste åren har skogsstyrelsen fått arbetsuppgifter i samband med den regionalpolitiska och fysiska planeringen. Vidare ställs numera större krav på styrelsen i fråga om personal- och ekonomist-administration. De skogspolitiska frågorna och frågor med anknytning till naturvården kräver också större insatser från styrelsens sida i takt

med att skogsmarken utnyttjas allt mera intensivt både för virkesproduktion och för rekreation och friluftsliv. Statskontoret har bl. a. mot bakgrund av skogsadministrativa utredningens tidigare nämnda förslag om en skoglig prognosverksamhet gjort en översyn av skogsstyrelsens organisation.

Statskontorets förslag till ny organisation för skogsstyrelsen har huvudsakligen begränsats till att gälla den övergripande organisationsstrukturen. Enligt förslaget skall skogsstyrelsen bestå av fem enheter, nämligen en administrativ enhet, en skoglig enhet, en prognosenhet, en enhet för den kommersiella frö- och plantverksamheten samt en rådgivnings- och personalenhet. Vidare föreslås att en särskild grupp inrättas för frågor av strategisk karaktär och att verksamhetsplaneringen snarast stärks. Förslaget innebär bl. a. att verksamheten vid de nuvarande två skogsbyråerna sammanförs samt att personaladministrationen och rådgivningsfunktionen bildar en enhet.

Remissinstanserna anser att en omorganisation är angelägen och tillstyrker i huvudsak statskontorets förslag till ny ramorganisation för skogsstyrelsen. Både skogsstyrelsen och personalorganisationerna är emellertid kritiska till förslaget att föra de personaladministrativa frågorna från den administrativa enheten till en rådgivnings- och personalenhet.

I likhet med remissinstanserna anser jag att det är angeläget att nu genomföra en omorganisation av skogsstyrelsen. Organisationen bör anpassas till de ökade krav som ställs främst inom områdena skogspolitik, samhällsplanering och personalpolitik. Enligt min mening tillgodoser statskontorets förslag dessa krav. Jag kan alltså i allt väsentligt ansluta mig till förslaget.

När det gäller frö- och plantverksamheten vill jag anföra följande. Skogsadministrativa utredningen har i betänkandet (Ds Jo 1975:11) Frö- och plantverksamhet i skogsvårdsorganisationen föreslagit bl. a. att skogsvårdsstyrelsernas plantskoleverksamhet skall överföras till skogsstyrelsen. Statskontorets förslag om en särskild enhet för den kommersiella delen av frö- och plantverksamheten motiveras härav. För egen del anser jag, mot bakgrund av vad vissa remissinstanser har anfört, att frågan bör prövas först i samband med ställningstagandena till skogsvårdsstyrelsernas organisation över huvud. De ekonomiska problem som vissa skogsvårdsstyrelser kan komma att ställas inför under mellantiden får lösas från fall till fall genom att regeringen liksom hittills medger att lån tas upp på den allmänna kreditmarknaden. Jag har för avsikt att uppdraga åt skogsstyrelsen att, inom ramen för sin uppgift att fastställa riktlinjer för hur verksamheten tekniskt och ekonomiskt skall bedrivas, utarbeta förslag till åtgärder i syfte att ge verksamheten en tillfredsställande ekonomisk bärkraft. Skulle det därvid visa sig nödvändigt med särskilda åtgärder som kräver riksdagens medverkan får jag återkomma i denna fråga.

I skogsstyrelsens organisation bör sålunda tills vidare finnas fyra enheter, nämligen en administrativ enhet, en skogsenhet, en prognosenhet och en rådgivningsenhet. Dessutom bör det liksom nu finnas ett revisionskontor. Det ankommer på regeringen eller efter regeringens be- myndigande skogsstyrelsen att besluta om arbetsuppgifternas fördelning inom enheterna. För riksdagens orientering vill jag emellertid nämna följande härom.

Till den administrativa enheten bör höra personalfrågor, ekonomiska frågor, juridiska frågor och frågor rörande administrativ rationalisering. I fråga om de personaladministrativa frågorna anser jag i likhet med bl. a. personalorganisationerna och skogsstyrelsen att dessa frågor också i fortsättningen bör höra till den administrativa enheten.

Inom skogsenheten bör de frågor handläggas som i dag handläggs inom de båda skogsbyråerna.

Till prognosenheten bör, förutom den nya prognosverksamheten, föras den nuvarande verksamheten med skoglig statistik och virkesmätning. Till enheten bör, som skogsadministrativa utredningen och statskontoret har föreslagit, knytas en rådgivande grupp av begränsad storlek. I gruppen bör ingå representanter för de huvudsakliga intressenterna i prognosverksamheten. Det ankommer på skogsstyrelsen att besluta i denna fråga.

Rådgivningsenheten bör som hittills svara för rådgivning, information och utbildning.

Statskontorets förslag att stärka planeringsverksamheten inom skogs- vårdorganisationen finner jag angeläget. En grupp för strategisk plane- ring bör sålunda bildas och verksamhetsplaneringen bör snarast för- bättras. De närmare åtgärder som behövs i detta hänseende ankommer det på skogsstyrelsen att vidta.

Statskontoret har inte behandlat frågan om skogsstyrelsens styrelse i sitt organisationsförslag. Det ankommer på regeringen att besluta om styrelsens storlek och sammansättning. Jag vill dock här nämna att jag har för avsikt att föreslå regeringen att de allmänna intressena och skogsbruket får en bredare representation i styrelsen.

5 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att

1. godkänna de riktlinjer för en skoglig prognosverksamhet som jag har förordat i det föregående,
2. godkänna de riktlinjer för skogsstyrelsens organisation som jag har förordat i det föregående,

3. bemyndiga regeringen att vidtaga de övergångsåtgärder och åtgärder i övrigt som behövs för att omorganisationen skall kunna genomföras.

6 Anslagsfrågor för budgetåret 1976/77

D 1. Skogsstyrelsen

1974/75 Utgift	10 543 137
1975/76 Anslag	10 492 000
1976/77 Förslag	14 454 000

	1975/76	Beräknad ändring 1976/77			
		Skogsstyrelsen		Föredraganden	
Personal					
Handläggande personal	52	+	5	+	11
Övrig personal	57		—		—
	109	+	5	+	11
Anslag					
<i>Utgifter</i>					
Lönekostnader	7 487 000		+2 445 000		+3 458 000
Sjukvård	32 000		+ 4 000		+ 8 000
Reseersättningar	540 000		+ 73 000		+ 100 000
Därav utrikes resor	(15 000)		(+ 5 000)		(+ 5 000)
Lokalkostnader	866 000		+ 42 000		+ 42 000
Expenser	1 583 000		+ 333 000		+ 352 000
Därav engångsutgifter	(15 000)		(+ 24 000)		(+ 73 000)
Provmätningar	19 000		+ 2 000		+ 2 000
	10 527 000		+2 899 000		+3 962 000
<i>Uppbördsmedel</i>					
Inkomst av fotogrammetrisk uppdragsverksamhet	35 000		—		—
Nettoutgift	10 492 000		+2 899 000		+3 962 000

Skogsstyrelsen

Skogsbrukets allmänna situation och problem gör det angeläget med en förstärkning av styrelsens resurser i främst personellt hänseende för att det skall bli möjligt att tillfredsställande fullgöra alla de viktiga uppgifter, som ankommer på styrelsen såsom centralt statligt organ för det enskilda skogsbrukets och skogsnäringens utveckling.

Skogsstyrelsen behandlar härefter de särskilda yrkandena för budgetåret 1976/77.

1. Pris- och löneomräkning m. m. 2 225 000 kr., varav 210 000 kr. avser höjt lönekostnadspålägg.

2. 0-alternativet innebär en minskning med sex icke ordinarie tjänster,

vilket kommer att medföra minskad ambition på områdena ekonomi, personaladministration, bidragsfrågor och skoglig rådgivning (+1 506 000 kr.).

3. För samordning och ledning av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet med arbetsmiljöfrågor och för skogsstyrelsens interna verksamhet på området behöver administrativa byrån förstärkas med en byrådirektör (+123 000 kr.).

4. För handläggning av frågor rörande den fysiska riksplaneringen och den kommunala fysiska planeringen m. m. behövs en byrådirektör vid första skogsbyrån (+123 000 kr.).

5. För handläggning av löpande ärenden, utredningsarbete och kontakter med den övriga skogsnäringen behövs en förstärkning av generaldirektörens sekretariat med en tjänst som amanuens/förste byråsekreterare (+88 000 kr.).

6. Avdelningen för information, rådgivning och fortbildning behöver förstärkas med en amanuens/förste byråsekreterare för frågor om främst intern information om skogliga aktiviteter (+88 000 kr.).

7. Som ersättare för en som arkivarbetare anställd befattningshavare behövs en revisionsassistent som avses bli utnyttjad både av skogsstyrelsens och lantbruksstyrelsens revisionskontor (+92 000 kr.). För vidgat utnyttjande av datarutinerna behövs ytterligare medel (+150 000 kr.).

8. För anskaffning av skoglig facklitteratur m. m. behövs 10 000 kr.

Föredraganden

Jag har tidigare redovisat mina förslag i fråga om en skoglig prognosverksamhet och skogsstyrelsens organisation. Jag återkommer nu till de personal- och anslagsfrågor som bör tas upp i detta sammanhang.

Med anledning av den föreslagna nya organisationen räknar jag medel för tjänsterna för cheferna för resp. enhet. Vidare räknar jag medel för sex nya tjänster som handläggare och en ny tjänst som assistent vid prognosenheten.

Beträffande avtalsbara anställnings- och arbetsvillkor avser jag att ge statens avtalsverk det förhandlingsuppdrag som behövs.

På grund av det anförda och med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 14 454 000 kr. Jag har därvid också räknat medel för ytterligare två tjänster som handläggare förutom de nya tjänster som följer av omorganisationen, varav en för arbetsmiljöfrågor (3) och en för samhällsplaneringsfrågor (4). Vidare har jag räknat medel för bl. a. ökade databehandlingskostnader. För konsulttjänster i samband med prognosverksamheten har jag beräknat 250 000 kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Skogsstyrelsen* för budgetåret 1976/77 under nionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 14 454 000 kr.

7 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga de förslag som föredraganden har lagt fram.

